

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 113/18

Luxembourg, 25. julij 2018

Sodba v zadevi C-216/18 PPU
Minister for Justice and Equality/LM (Pomanjkljivosti v pravosodnem sistemu)

Pravosodni organ, ki je pristojen za izvršitev evropskega naloga za prijetje, tega ne sme storiti, če ugotovi, da za zadevno osebo obstaja nevarnost, da ji bo kršena njena temeljna pravica do neodvisnega sodišča in zato bistvena vsebina njene temeljne pravice do poštenega sojenja zaradi pomanjkljivosti, ki lahko posegajo v neodvisnost sodstva v odreditveni državi članici

LM je poljski državljan, za katerega so poljski organi izdali tri evropske naloge za prijetje z namenom kazenskega pregona zaradi nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami. Po tem, ko je bil 5. maja 2017 prijet na Irskem, ni soglašal s svojo predajo poljskim organom iz razloga, da zaradi reform poljskega pravosodnega sistema obstaja resnična nevarnost, da na Poljskem ne bo deležen poštenega sojenja.

Sodišče je v sodbi Aranyosi in Căldăraru¹ razsodilo, da se izvršitev evropskega naloga za prijetje odloži, če izvršitveni pravosodni organ ugotovi, da v zvezi z osebo, za katero je izdan ta nalog, obstaja resnična nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Vendar je taka odložitve mogoča le po končanem dvostopenjskem preizkusu. Najprej mora izvršitveni pravosodni organ ugotoviti, ali v odreditveni državi članici zaradi, med drugim, sistemskih pomanjkljivosti obstaja resnična nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja. Nato se mora ta organ prepričati, da obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo oseba, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, taki nevarnosti izpostavljena. Obstoj sistemskih pomanjkljivosti namreč ne pomeni nujno, da bo v konkretnem primeru zadevna oseba v primeru predaje podvržena nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju.

V obravnavanem primeru je High Court (višje sodišče, Irsko) Sodišče vprašalo, ali mora izvršitveni pravosodni organ, ki odloča o zahtevi za predajo, zaradi katere bi bila lahko zadevni osebi kršena temeljna pravica do poštenega sojenja, v skladu s sodbo Aranyosi in Căldăraru ugotoviti, prvič, da zaradi pomanjkljivosti v poljskem pravosodnem sistemu obstaja resnična nevarnost kršitve te temeljne pravice do poštenega sojenja, in drugič, da je zadevna oseba izpostavljena taki nevarnosti, ali pa zadostuje, da ugotovi obstoj pomanjkljivosti v poljskem pravosodnem sistemu, ne da bi mu bilo treba presojati, ali je zadevna oseba tej nevarnosti konkretno izpostavljena. High Court (višje sodišče) je Sodišče vprašalo tudi, katere informacije in katera jamstva mora po potrebi pridobiti od odreditvenega pravosodnega organa, da to nevarnost izključi.

Ti vprašanji se postavljata v okviru sprememb pravosodnega sistema, ki jih je izvedla poljska vlada, zaradi katerih je Komisija 20. decembra 2017 sprejela obrazloženi predlog, s katerim je Svet pozvala, naj v skladu s členom 7(1) PEU² ugotovi obstoj očitnega tveganja hujše kršitve načela pravne države na Poljskem.³

¹ Sodba Sodišča z dne 5. aprila 2016 v združenih zadevah [C-404/15 PPU](#) in [C-659/15 PPU](#), glej [Sporočilo za medije št. 36/16](#).

² Člen 7(1) PEU določa: „Na podlagi obrazloženega predloga ene tretjine držav članic, Evropskega parlamenta ali Evropske komisije lahko Svet po odobritvi Evropskega parlamenta z večino štirih petin svojih članov ugotovi obstoj očitnega tveganja, da bi država članica lahko hujše kršila vrednote iz člena 2.“

³ Predlog Sklepa Sveta o ugotovitvi očitnega tveganja hujše kršitve načela pravne države v Republiki Poljski z dne 20. decembra 2017, COM(2017) 835 final.

Sodišče je v sodbi z današnjega dne najprej navedlo, da **zavrnitev evropskega naloga za prijetje pomeni izjemo od načela medsebojnega priznavanja, na katerem temelji mehanizem evropskega naloga za prijetje, ki jo je treba razlagati ozko.**

Sodišče je v nadaljevanju razsodilo, da obstoj resnične nevarnosti, da bo osebi, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, kršena temeljna pravica do neodvisnega sodišča in zato bistvena vsebina njene temeljne pravice do poštenega sojenja, lahko dovoljuje izvršitvenemu pravosodnemu organu, da tega evropskega naloga za prijetje izjemoma ne izvrši. Sodišče je glede tega poudarilo, da je ohranitev neodvisnosti pravosodnih organov ključna za zagotovitev učinkovitega sodnega varstva pravnih subjektov, tudi v okviru mehanizma evropskega naloga za prijetje.

Tako mora izvršitveni pravosodni organ – kadar se oseba, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, ob nasprotovanju predaji odreditvenemu pravosodnemu organu sklicuje na obstoj sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti, ki po njenem mnenju lahko vplivajo na neodvisnost sodne oblasti v odreditveni državi članici in posegajo v njeno temeljno pravico do poštenega sojenja – na prvem mestu na podlagi objektivnih, zanesljivih, natančnih in ustrezno posodobljenih elementov presoditi, ali obstaja resnična nevarnost kršitve te pravice v odreditveni državi članici, ki je povezana s pomanjkanjem neodvisnosti sodišč v navedeni državi članici zaradi teh pomanjkljivosti.

Sodišče je navedlo, da informacije v obrazloženem predlogu, ki ga je Komisija nedavno naslovila na Svet na podlagi člena 7(1) PEU, pomenijo elemente, ki so za to presojo zelo upoštevni.

Sodišče je poleg tega opozorilo, da ima zahteva po neodvisnosti in nepristranskosti sodišč dva vidika. Tako je potrebno, da zadevni organi (i) svoje funkcije izvajajo povsem samostojno, brez kakršnihkoli zunanjih pritiskov in posegov, in (ii) so nepristranski, kar pomeni, da je zagotovljena enaka distanca do strank spora in njihovih posamičnih interesov. Sodišče je navedlo, da ti varovalki neodvisnosti in nepristranskosti predpostavljata, da obstajajo pravila, ki se nanašajo zlasti na sestavo sodnih organov ter na imenovanje, trajanje funkcije in razloge za vzdržanje, izločitev in razrešitev članov zadevnih sodišč. Zahteva po neodvisnosti predpostavlja tudi, da disciplinska ureditev, ki velja za te osebe, vsebuje potrebna jamstva za izognitev kakršni koli nevarnosti, da bo ta ureditev uporabljena kot sistem političnega nadzora nad vsebino sodnih odločb.

Če izvršitveni pravosodni organ glede na ti zahtevi po neodvisnosti in nepristranskosti ugotovi, da v odreditveni državi članici obstaja resnična nevarnost kršitve temeljne pravice do poštenega sojenja, **mora na drugem mestu konkretno in natančno presoditi, ali v okoliščinah dane zadeve obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo za zahtevano osebo po predaji obstajala ta nevarnost. To konkretno presojo je treba opraviti tudi takrat, kadar je bil glede odreditvene države članice – kot je to v zadevi v glavni stvari – izdan obrazložen predlog Komisije, naj Svet ugotovi, da obstaja očitno tveganje, da navedena država članica huje krši vrednote iz člena 2 PEU,⁴ in izvršitveni pravosodni organ meni, da razpolaga z elementi, ki lahko dokazujejo obstoj sistemskih pomanjkljivosti v zvezi z navedenimi vrednotami.**

Izvršitveni pravosodni organ mora **v okviru presoje resnične nevarnosti za zahtevano osebo** preučiti, kakšen je lahko vpliv sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti v zvezi z neodvisnostjo sodišč, ki so pristojna za vodenje postopkov zoper zahtevano osebo. Če se po tej preučitvi izkaže, da lahko navedene pomanjkljivosti vplivajo na ta sodišča, mora izvršitveni pravosodni organ preizkusiti še, ali obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo za navedeno osebo obstajala resnična nevarnost, da bo kršena njena temeljna pravica do neodvisnega sodišča in zato bistvena vsebina njene temeljne pravice do poštenega sojenja **glede na njene osebne razmere**

⁴ Člen 2 PEU določa: „Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških.“

ter na naravo kršitve, zaradi katere je kazensko preganjana, in dejanski okvir, na katerih je utemeljen evropski nalog za prijetje.

Poleg tega mora izvršitveni pravosodni organ od odreditvenega pravosodnega organa zahtevati dodatne informacije, ki so po njegovem mnenju potrebne za presojo obstoja te nevarnosti. V tem okviru lahko odreditveni pravosodni organ predloži vse objektivne elemente glede morebitnih sprememb v zvezi s pogoji varstva jamstva sodne neodvisnosti, ki lahko ovržejo obstoj te nevarnosti za zadevno osebo.

Če izvršitveni pravosodni organ po preučitvi vseh teh elementov meni, da obstaja resnična nevarnost, da bo zadevni osebi v odreditveni državi članici kršena njena temeljna pravica do neodvisnega sodišča in zato bistvena vsebina njene temeljne pravice do poštenega sojenja, ta organ ne sme izvršiti evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan za to osebo.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106